

Vestre

om skoler og campus

vestre

Vestre Journal
Skoler og campus

Bidragstere

Bjørbeek og Lindheim
v/ Line Løvstad Nordbye

Design

Heydays
Oslo, Norge

Fotografi

Adam Stirling
Alexander Qual
Matteo Gastel
Nicolas Tourenc

Kontakt

journal@vestre.com
vestre.com

Trykk

RK Grafisk
Oslo, Norge

Trykkeriet har vært Svanemerket siden 2005 (lisensnr. 241 450) og er FSC®-sertifisert (lisensnr. FSC® C174163).

Papir

Munken Polar Rough, 170/120

Papiret er miljøsertifisert i henhold til Forest Stewardship Council FSC® (FSC® C020637) og PEFC™ (PEFC/05-33-99).

Skaper inkluderende
læremiljøer med gjennom-
tenkt møblering

4

Skolens uterom – en
møteplass for alle

10

Bedre læring med
utendørsområder

16

I Vestre Journal ønsker vi å dele kunnskap, erfaringer og perspektiver som vi har opparbeidet oss gjennom alle de tiårene vi har skapt sosiale møteplasser. Og vi vet at vi er sterkere sammen, så vi har også invitert eksperter til å bidra med tanker og kunnskap. Vi håper du vil like denne utgaven om skoler og campus.

Skaper inkluderende læremiljøer

med gjennomtenkt møblering

Vi i Vestre mener at alle bør ha tilgang til god design, ikke bare den lille gruppen som har ressursene til det. Derfor liker vi så godt å møblere offentlige områder, som skolegårder. Her i Skandinavia er det vanlig at lokalsamfunnet benytter seg av skolens fasiliteter også når den er stengt, som et ekko av allemannsretten.

Vi har møblert tusenvis av skoler over hele verden, og vi har fått god erfaring med hvordan man skaper bedre læringsmiljøer for elevene. De erfaringene deler vi gjerne, og vi håper de kan være til nytte for flere.

Forener lokalmiljøet

Skolegårder er møteplasser og en av de viktigste sosiale samlingsstedene vi har. Vi mener at de kan gjøre en stor forskjell – ikke bare i barnas liv, men for hele lokalsamfunnet. Her i Norge og Skandinavia fungerer skolegården ofte som et samlingssted hvor mennesker i alle aldre treffes – både i skoletiden og etter at skoledagen er over. Det blir litt som en nabolagspark.

I områder med sosioøkonomiske forskjeller er utendørsområder, og da spesielt skolegårder, viktige for å samle lokalmiljøet. De er et trygt sted hvor elever og lokalbefolkningen ellers kan samles, uttrykke seg og knytte bånd. Møbler med god og inkluderende design er med på å gjøre slike områder innbydende, praktiske og utviklende.

Vestre har et variert utvalg møbelløsninger til skoler, som passer til ulike aldersgrupper og aktiviteter – fra læring og lekning til sosialisering. Eller kanskje bare som et sted å være til.

Tilpassede løsninger og farger som stimulerer til læring

Yngre elever elsker morsomme møbler som de kan klatre og leke på, for eksempel møbler med runde eller buede former. Der kan de utforske, teste grenser og bruke fantasien i dynamiske omgivelser. Eldre elever foretrekker mer voksne møbler, for eksempel løsninger med litt mer høyde, som barbord med tilhørende stoler. De setter også pris på at det både finnes løsninger der de kan sosialisere og →

samarbeide, og steder der de kan sitte alene og gjøre skolearbeid eller bare være for seg selv.

Like viktig som selve møblene er fargene. Farger har mye å si for elevenes trivsel og læring. Studier har pekt på at enkelte farger, som hvit, grønn og blå, kan bidra til at elever føler seg nysgjerrige og tilfredse. Mer reserverte farger som grå og svart har motsatt effekt, og de får noen elever til å føle seg bekymret eller urolige.

Vestres møbler sklir rett inn i alle mulige slags miljøer og farger. Hvert av bymøblene kan tilpasses omgivelsene. Møblene kan dessuten justeres slik at de går overens med skolens konsept eller identitet – hvis man for eksempel ønsker seg noe mer lekent, noe som ser penere ut, eller noe som har en spesiell funksjon.

Et hjem til insekter, bier og fugler – og et utendørs klasserom

En annen viktig erfaring er behovet for og betydningen av å flytte klasserommet ut i friluft. Ifølge flere studier som har sett på bruken av utendørs klasserom, kan det være bra for elevene på mange måter:

1. **Praktisk læring:** Det gir elevene muligheten til å lære ved å prøve og feile, og styrker koblingen mellom teori og praksis.
2. **Engasjement:** Det kan være mer interessant og engasjerende å lære ute i det fri.
3. **Psykisk helse:** Å være utendørs kan redusere stress og uro, noe som er spesielt viktig siden mange av dagens elever føler seg stresset.
4. **Samspill med naturen:** Man kan få bedre humør og føle seg mer vel ved å være ute i naturen.
5. **Bevissthet om miljøet:** Når elevene er ute i naturen, kan de bli mer bevisste på klima og miljø og ansvaret de har for å beskytte miljøet. Dette er avgjørende for å fremme bærekraft og tanken om at vi må beskytte miljøet.

Møbelserien Vestre Habitats kan spille en nøkkelrolle i opplæringen – elementene her kan fungere som levende lærebøker. Serien ble skapt for å bevare og øke det biologiske mangfoldet i urbane områder og skape trygge hjem for insekter, bier og fugler. Den ble utviklet i samarbeid med biologer og har blitt testet og optimalisert for å kunne møte behovene til de ulike artene.

Hvis man bruker Vestre Habitats som eksempler i undervisningen, får elever lære om ulike planter og insekter, livssyklusen deres og måtene de samhandler med hverandre og verden på. Serien kan brukes til å fremme utendørs læring og fysisk aktivitet – som begge har mye å si for elevenes fysiske og psykiske helse. ■

Skolens uterom – en møteplass for alle

Bjørbeek & Lindheim
v/ Line Løvstad Nordbye,
landskapsarkitekt og daglig leder

En skole er så mye mer enn et bygg og en skolegård. Skolen er et læringsmiljø, en aktivitetsarena og ikke minst: et sosialt fellesskap. Barn og unge bruker mange timer på skolen i løpet av en dag, og vi som landskapsarkitekter har en viktig oppgave med å skape fysiske omgivelser som bidrar til trivsel og livskvalitet. For mange er utetiden på skolen den eneste tiden de er ute i løpet av dagen. Vår ambisjon er derfor alltid at skolens uterom skal gi gode rammer for sosial trygghet, fysiske utfordringer, utforskertrang og mestringsfølelse for alle elever.

Skolens betydning i nærmiljøet

Om vi bor i en tett by eller ute på bygda, har skolene i Norge en stor betydning som møteplass i lokalsamfunnet, på tvers av generasjoner og ulik sosial og kulturell bakgrunn. Vi har en lang tradisjon for at skolens uterom skal være åpne og tilgjengelige for alle, døgnet rundt og gjennom hele året. Derfor søker vi løsninger hvor skolen og nærmiljøet spiller på lag og «låner» arealer og funksjoner av hverandre. Mange steder fungerer skolen som et grendesenter med utleie av lokaler til lag og foreninger på kveldstid og i helger, felles middager i «hentetiden» og bibliotek eller andre kulturelle tilbud. Utenom skoletid er ofte ballbanen, gymsalen og idrettshallen fullbooket, og uteområdet er tatt i bruk som lekeplass, sosial møteplass og aktivitetsområde. Vi forsøker alltid å la skolen bli en naturlig del av gangveisystemet i nabolagene, både for å fremme grønne hverdagsreiser og fordi gjennomstrømming av folk bidrar til trygghet i området.

Stedets potensial må aktiveres

Vi vil hevde at det er unike kvaliteter på enhver tomt, enten det skal bygges en helt ny skole, eller det er en skole som skal oppgraderes. Vår jobb er å undersøke hvilke kvaliteter som finnes, og se etter alle muligheter for at stedets særtrekk og identitet får sette et tydelig preg på det helhetlige skolemiljøet. Det kan være forhold som et godt lokalklima, vakker utsikt, eksisterende vegetasjon eller vannelementer, spennende topografi og geologi eller andre attraktive faktorer i omgivelsene som tilfører stedet verdi. Tilsvarende vil det være utfordringer som må løses i ethvert prosjekt. Det kan være at stedet er utsatt for vær og vind, at det er skyggefullt, trafikkbelastet, støyutsatt, for bratt eller for flatt. Et kjennetegn ved et vellykket prosjekt er at de arkitektoniske virkemidlene i bygg og landskap bidrar til at stedets ømme punkter viskes ut, samtidig som verdifulle kvaliteter løftes frem i konseptet og i konkrete løsninger.

Uterommene må planlegges først

Oftestarter et skoleprosjekt med en øvelse der skolens nødvendige funksjoner skal plasseres på tomten, og de programmerte innvendige arealene skal finne sin logiske plass i forhold til hverandre. I denne tidlige fasen er vårt viktigste budskap at de beste og mest verdifulle arealene på tomten må kartlegges og reserveres til elevenes uterom. Det kan virke så enkelt å fjerne en liten skog på tomten for å gi plass til et bygg. Men å få denne skogen tilbake som et verdifullt lekeområde, en unik biotop for læring, eller en naturlig skjerm mot vær og vind, vil ta →

flere titalls år. Når vi derimot tar vare på stedets kvaliteter som forutsetninger i prosjektet, sikrer vi kostnadseffektive, attraktive og unike uterom som fellesskapet får ta del i og nyte godt av.

Soneinndeling av tomten

Vi jobber alltid tett med arkitekter for at bygningsvolum og landskapsrom utvikles i et samspill. Målet er å skape en tydelig soneinndeling med sterke koblinger mellom skolens innvendige og utvendige arealer. Vi organiserer tomten slik at det er en adkomstsone hvor elever, ansatte og besøkende blir tatt imot på et bilfritt, attraktivt torg som leder til hovedinngangen. Parkering, «kiss and ride», varelevering og renovasjon foregår i en arealeffektiv sone mot skolens yttergrenser. Dette gir større rom for varierte soner for kreativ lek, helsefremmende aktivitet, sosial interaksjon og et stimulerende læringsmiljø innenfor begrensede arealer. Kantsoner som skaper romlige avgrensninger mellom definerte soner, er viktig for at alle funksjoner skal fungere side om side. Samtidig er sambruk og overlappende aktivitet en nøkkel til økt aktivisering og inkludering.

Variasjon skaper et mangfoldig fellesskap

Barn og unge er forskjellige, og skolen skal være et godt sted for alle. Det krever en empatisk tilnærming der vi både ser på enkeltindivider, ulike gruppers og det store fellesskapets behov. Sosial bærekraft i skolemiljøet handler om å tilføre elever, ansatte og lokalmiljøet et likeverdig og godt tilbud, hvor alle kan føle trygghet og tilhørighet. Dette gir et godt grunnlag for helse og livskvalitet. Variasjon er ofte nøkkelen til at alle skal trives og finne en plass, slik at skolen oppleves som et mangfoldig og inkluderende fellesskap. Det er et viktig kriterium at elementene vi tilfører et skoleanlegg, er fleksible og robuste for å kunne brukes på mange ulike måter og av ulike grupper til alle døgnetstider.

Møblering som møteplass

Vi bruker møblering som et viktig virkemiddel for å understøtte sosiale relasjoner, invitere til aktivitet, lek og læring og ikke minst tilrettelegge for inkludering og deltakelse for alle. For å få dette til å fungere som vi ønsker, har vi bevisste strategier for hvor vi planlegger møteplasser og oppholdssoner. Enkelt oppsummert fungerer det bra med sosiale soner nærmest inngangene og gradvis mer aktivitet og fysisk utfoldelse jo lenger unna skolebygningen man kommer. Møteplasser koblet mot byggets funksjoner bør romme steder for å spise, lære og være en del av et sosialt

mylder i små og store grupper. Vi lager også sosiale satellitter ute i anlegget; små steder med uformell møblering som er attraktive fordi det er tett på spennende aktivitetssoner, eller mer komfortable møbler der det er spesielle oppholdskvaliteter på tomten.

Et sted å høre til

Hvordan vi plasserer møbleringselementer i forhold til hverandre, har stor betydning for måten møbleringssoner tas i bruk på. Like benker på rekke og rad inviterer til en helt annen opplevelse og bruk enn variert møblering hulter til bulter. I skolens uterom trenger vi hele spekteret av møblering for at alle skal finne sitt sted. «Mitt sted» styres av mange faktorer og kan variere etter været, utsikten, attraksjonsverdier og ikke minst den sosiale dagsformen som styrer om jeg har lyst til å observere eller delta aktivt selv. Jeg tror mange har det sånn, og det tilsier at vi trenger et stort utvalg av møblering for å møte alle behov. I skolens uterom er variasjon verdifullt. Vi må legge til rette for hele spekteret: fra stillheten på en benk i det grønne, til skjermede sittegrupper for gode samtaler og det sosiale «fuglefjellet» der det kryr av folk. ■

Bedre læring

med utendørs-områder

I boken «Welcome to Your World» skriver den amerikanske forfatteren og arkitekturkritikeren Sarah Williams Goldhagen at «skolens fysiske miljø kan forklare opptil 25 prosent av elevenes evne til å lære». Det betyr at hvis vi vil sikre at elevene får mest mulig igjen for skoledagen, må vi ta med i betraktningen *alle* delene av skolens område, ikke bare klasserommene.

Nylig var vi på American Society of Landscape Architects sin konferanse om landskapsarkitektur i Minneapolis, og der lærte vi mye om utfordringene som skoleledere, utviklere og landskapsarkitekter møter. Det er viktig for oss å forstå disse utfordringene, slik at vi kan hjelpe de ulike aktørene å realisere visjonene sine gjennom møbelløsninger.

Presentasjonen «Healthy Schools, Healthy Communities: How Green Schools Promote Wellness and Equity» tok opp viktige spørsmål i utviklingen av skoler og skolegårder. Det overordnede målet når man bygger skoler og skolegårder, uansett hvilken aldersgruppe som skal bruke fasilitetene, må være å skape steder som bidrar til god helse, oppmuntrer til møter mellom elevene og støtter læring. Her i

Vestre er vi spesielt opptatt av å skape sosiale møtesteder som dekker de mange behovene brukerne har.

Steder å leke – uansett hvor du bor

Her i Skandinavia står allemannsretten sterkt. Vi pleier å bruke ordet om retten vår til å ferdes fritt i naturen, men det kan også inkludere retten til å bruke offentlige områder som parker, barnehager og skoler.

I Norge, Sverige og Danmark er det ikke vanlig at skolens områder låses når skoledagen er over. I stedet brukes området som samlingspunkt, der barn og andre kan leke og delta i aktiviteter – selv på kvelden og i helgene.

Dette står i kontrast til situasjonen i mange andre land, der skolegården er gjerdet inn og låses når skoledagen er →

«Hvis alle skolegårder i USA ble omgjort og var åpne for lokalsamfunnet etter skoledagens slutt, ville 80 millioner mennesker ha tilgang til en ny park som lå maks ti minutters spasertur unna hjemmet.»

— Andrew Wickham, prosjektleder ved LPA Design Studios

over. Slik er situasjonen blant annet i USA, og det blir litt av et paradoks når man vet at fem millioner amerikanske barn bor nærmere en skole enn en park.

Ustrukturert lek er en svært viktig del av læring, og derfor er tilgangen til parker og andre lekeområder så avgjørende når man skal legge til rette for læring. Dette gjelder ikke bare på skolen, men også på barnas fritid.

Tilgangen til natur fremmer barns utvikling

Hvis man vil ha sunne skoler, må man etablere miljøer som legger til rette for ulike behov. Det innebærer å skape steder der små og store grupper kan være sammen, og steder der man kan sitte alene og gjøre skolearbeid eller bare nyte litt ro.

Dette gjelder ikke bare i klasserommene, men for skolen som helhet. I presentasjonen snakket Danielle A. Cleveland, prosjektleder ved LPA Inc., om at barn som får være i naturen, gjerne har en sunnere utvikling og kan bli bedre innen problemløsning og kritisk tenking. Utendørsområder er en viktig del av læremiljøet, siden vi vet at tilgangen på grøntområder gjør barna mer involverte og skjerper evnen til å

konsentrere seg og lære. I tillegg kan det å være ute i naturen redusere stress, angst og psykisk uhelse.

Da Julia E. Hawkinson, som er Senior Facilities Development Manager ved Los Angeles Unified School District, presenterte funnene sine, understreket hun hvor viktig det er å gjøre den grønne skolegården sentral for læring og å implementere den i læreplanen. Dette synet ble støttet av Andrew Wickham, som er landskapsarkitekt ved LPA Design studios: «*Det handler om hvordan dette området skal brukes, og om å forstå læreplanen og lærerne og hvordan de underviser, slik at vi kan designe områder som støtter opp om det.*»

Ifølge Julia betyr det å introdusere læreplanrelevante trær, planter og busker for å gjøre utendørsområdene til en del av læringen. For oss i Vestre strekker den koblingen seg videre til møblene. Ved å introdusere sitteplasser hvor elevene kan observere, ta notater og diskutere, blir det enda enklere å ta læringen med utendørs.

Optimale læremiljøer for barn i alle aldre

Tenk på ditt eget arbeidsmiljø – har du fellesbord der du kan spise og være →

«Læremiljøet i en barnehage vil se veldig annerledes ut enn læremiljøet på en ungdomsskole. Det er forskjellige ting som er viktige for barnas utvikling på de stadiene.»

— Danielle A. Cleveland, prosjektleder ved LPA Inc.

sammen med andre i pausene? Har du komfortable stoler der du kan sitte og jobbe i lengre perioder? Har du sittegrupper der det er mulig å diskutere og samarbeide?

Danielle A. Cleveland understreker hvor viktig det er å designe skolegården med ulike elementer som appellerer til barn og tenåringer. De trenger litt mer private steder for å henge sammen, større steder når de skal gjøre gruppeaktiviteter, og rolige steder når de skal slappe av eller jobbe for seg selv. Men ulike utviklingsstadier krever også ulike læremiljøer.

Hun poengterer at ulike elever har ulike behov. Det er derfor det er så viktig å ha ulike soner i skolegården.

Skolegårder er en av de viktigste sosiale samlingsstedene som Vestre bidrar til. Dette er det samlingsstedet som kan gjøre den største forskjellen – ikke bare i barnas liv, men for hele lokalsamfunnet.

Vestres bidrag til et bedre læremiljø

Når man skal planlegge skoler og skolegårder, må man nøye vurdere arealene både inne og ute for å kunne skape gode læremiljøer. For oss er det naturlig å minne om hvor viktig møblene i disse områdene er. Når landskapsarkitekter har utformet

områder som er tilpasset ulike behov, kan vi bidra ved å tilby møbelløsningene som møter de behovene.

Den tette dialogen med alle interessentene sikrer at løsningene våre bidrar til aktivitet, sosiale møter og læring. Utendørsmøbler er avgjørende for elevenes læremiljø og faktiske læringsutbytte. Samarbeid om de gode løsningene bidrar til sunne og produktive læremiljøer.

Og dessuten: Når man åpner disse områdene for andre, vil alle dra nytte av det, enten det er elever, lærere eller andre fra lokalmiljøet. Hvis området har samlende bord og benker som legger til rette for at folk kan snakke sammen, gjør vi det enklere for dem å tilbringe tid med hverandre og skape et felles «vi». ■

Møbler som varer lenge, nesten uten vedlikehold

Møbler på skoler må virkelig tåle å brukes. Det er derfor Vestre er så opptatt av å skape møbler som kan vare evig. Med bærekraftige materialer og avansert overflatebehandling tilbyr vi 15 års garanti på lakk og treverk og livstidsgaranti mot rust. Vi leverer reservedeler til absolutt alle møblene vi har produsert. Har vi dem ikke på lager, så lager vi dem for deg. Og med litt vedlikehold innimellom er evigvarende møbler faktisk et oppnåelig mål.

Norge

+47 23 00 78 40
post@vestre.com

Sverige

+46 (0)560 688877
info@vestre.com

Danmark

+45 89 88 23 30
post@vestre.com

Storbritannia

+44 (0)207 846 8725
uk@vestre.com

Tyskland

+49 (0)30 407 417 95
de@vestre.com

Frankrike

+49 (0)30 407 417 95
de@vestre.com

Sveits

+49 (0)30 407 417 95
de@vestre.com

Benelux

+49 (0)30 407 417 95
de@vestre.com

Østerrike

+49 (0)30 407 417 95
de@vestre.com

USA

+1 212 634 9658
usa@vestre.com

Global Export

international@vestre.com

Finn din lokale
salgsrepresentant her.

